

George Bacovia, necunoscut

În 1970, la Editura „Minerva” din București, a apărut volumul de poezii „Stanțe și versete” de George Bacovia (coperta: George Paul Mihail; redactor: Aurora Pârvu, 117 p.), cuprinzând 55 de titluri.

Apariția volumului a fost o surpriză nu numai pentru public și exegeți (fiind la 13 ani de la decesul poetului cu cea mai restrânsă operă din literatura română, în comparație cu vârsta biologică – 75 ani, și cea de creație – 57 ani), dar și pentru editori. Aceștia au considerat că poeziile respective sunt „făcături” și aparțin soției poetului – Agatha Grigorescu Bacovia, la rândul ei poetă, supunând textul lor unei expertize grafologice!?! Mai mult, o bună parte a lor a fost amendată cu interpolări și cenzurări jenante, ediția fiind un rebut cultural.

În realitate, multe apăruseră antum în publicațiile timpului: „Națiunea” (1946), „Revista literară”, „Înainte” (1947), „Flacăra”, „Scrisul bănătean”, „Steaua” și „Tânărul scriitor” (1956), dar și în volumul „Poezii” (1957). Celelalte, între 1961-1969, postum.

Toate se regăsesc cu scrisul olograf al poetului într-un caiet de 37 de file (21X15 cm.), achiziționat de Casa Memorială „George Bacovia” din Bacău, în 1980, și, parțial, într-un alt caiet cu scrisul poetului, achiziționat de Biblioteca Județeană „C. Sturdza” din Bacău, în 1985.

Ediția critică „Opere” (Editura „Minerva”, 1978, Mihail Petroveanu și Cornelia Botez) reproduce sumarele, Viorel Savin (vol. „Despre starea autografului”, Editura „Studion”, 2001) le-a descris sumar.

În ediția academică „Opere” (Editura „Univers Enciclopedic”, 2001), le-am prezentat în detaliu, restabilind textul auctorial, consemnând variantele / versiunile fiecărei poezii în fișele critice.

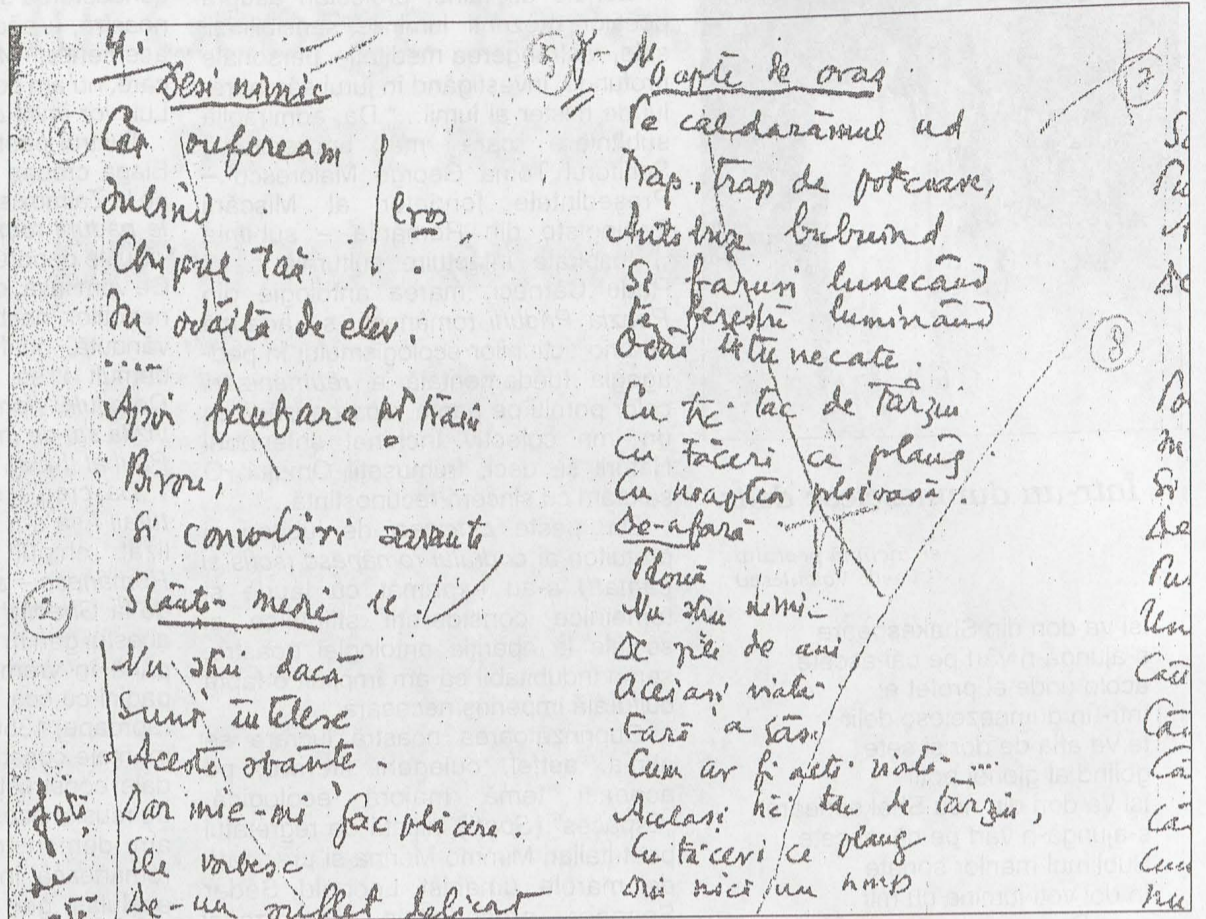
În plus, am prezentat și două dactilograme realizate de Al. Popovici, custode al Casei memoriale, care aduce câteva amănunte/precizări.

De curând, am descoperit în „Fondul Familial George Bacovia” de la Arhivele Istorice Naționale, Filiala Iași, un set de 33 de poezii selectate și prelucrate de autor după cele aflate în caietele menționate.

Ordinea lor este alta. Doar o parte dintre texte sunt identice. La multe, lipsesc versuri / cuvinte, iar titlul este schimbat și el.

Le dăm publicității cum se află în scriitura poetului, fără alte comentarii, pe care le vom include într-o ediție viitoare.

Mircea Coloșenco,
1 august 2011,
București

1. Deși nimic

Că sufeream
Lubind
Chipul tău
În odăița de elev.

.....
Apoi fanfara pentru trai
Birou
Și convorbiri savante

2. Stanță medie

Nu știu dacă
Sunt înțelese
Aceste stanțe.
Dar mie-mi fac plăcere.
Ele vorbesc
De-un suflet delicat
În goană de barbar.

3. Stanță de lauri

„Și glasuri
În văi răsunau”...
Bacovia
Țară de încântări
Și viață liniștită.
Nu se discută
De-al meu
Și de-al tău,
Sau teamă de moarte.
Bacovia
Țara cu cântul viguros:
Înainte
Și-apoi oriunde
Și bestiile ascultau
De om.
Bacovia
Țara
Când tace
Orice cuget.

4. Doină

Dintre câte-am încercat
Nici un dor realizat.
Poate, mâine
Și mai mâine,
Va fi dulce
Acea pâine.

Și, cum stau de supărat
Chiar de toate m-am lăsat...
Numai tu m-ai sprijinit
Și, în lume,
Iar vorbit...

5. Noapte în oraș

Pe caldarâmul ud
Trap, trap de potcoave,
Autobuze bubuind
Și faruri lunecând
Pe ferestre luminând
Odăi întunecate.
Cu tic tac de târziu
Cu tăceri ce plâng.
Cu noaptea ploioasă.
De-afară.
Plouă
Nu știu nimic
De zile de ani
Aceiași viață.
Fără a găsi
Cum ar fi altă viață...
Același tic tac de târziu,
Cu tăceri ce plâng
Din nici un timp

6. Arhaism

O stea fugi
Din firmament...
Și stropi de foc,
Incoerent,
Cu dansa
S'a sfârșit.

De ce-am văzut-o
Singur eu,
Și să mă-ntreb
A cărui este...
Ce-a fost
A fost.
Nici trebuia.
O lume
Ce întârzia.

7. Stanță reală

Sarcasticul răs
Pustiu,
Al grijei
De azi pe mâine.

8. Doină

Poezia tace
În zile de sfadă...
Și mulți se 'ntrebă
Despre guvern.
Puținul din toate
Unde s'a dus?
Când treaptă de om,
Când animal...
Către lumină
Către întuneric...
Cum timpul trece
Nu e de-ajuns

Și, poate,
Tot gândul
E spus...

9. Asediu

Asediu
Prin înfometare,
Pârjol,
Valuri de sânge.
În astfel de împrejurări
De-a te menține
Măcar poet...
Și după marșuri triumfale,
În ritm de canțonetă,
Toate fredonă
Ca o poveste.

10. Din explorări

Știu și ei
Să trăiască
Un ce familiar
Social,
Urmat cu sfințenie.
Același limbaj,
Obiecte scumpe
Așezate la locul lor.
Altruism,
Comunism.
Patina vremii
I-a apropiat mult
De Homo sum.

11. De iarnă

Chiciră,
Polei,
Cad oameni pe stradă,

Pe coajă de gheață.
Nu-i chip de umblat
Fără cângi.
E răs dureros.
De căderi și loviri.
Valsează ncepători?
Sau toți
S'au îmbătat...

12. Verset romanțat

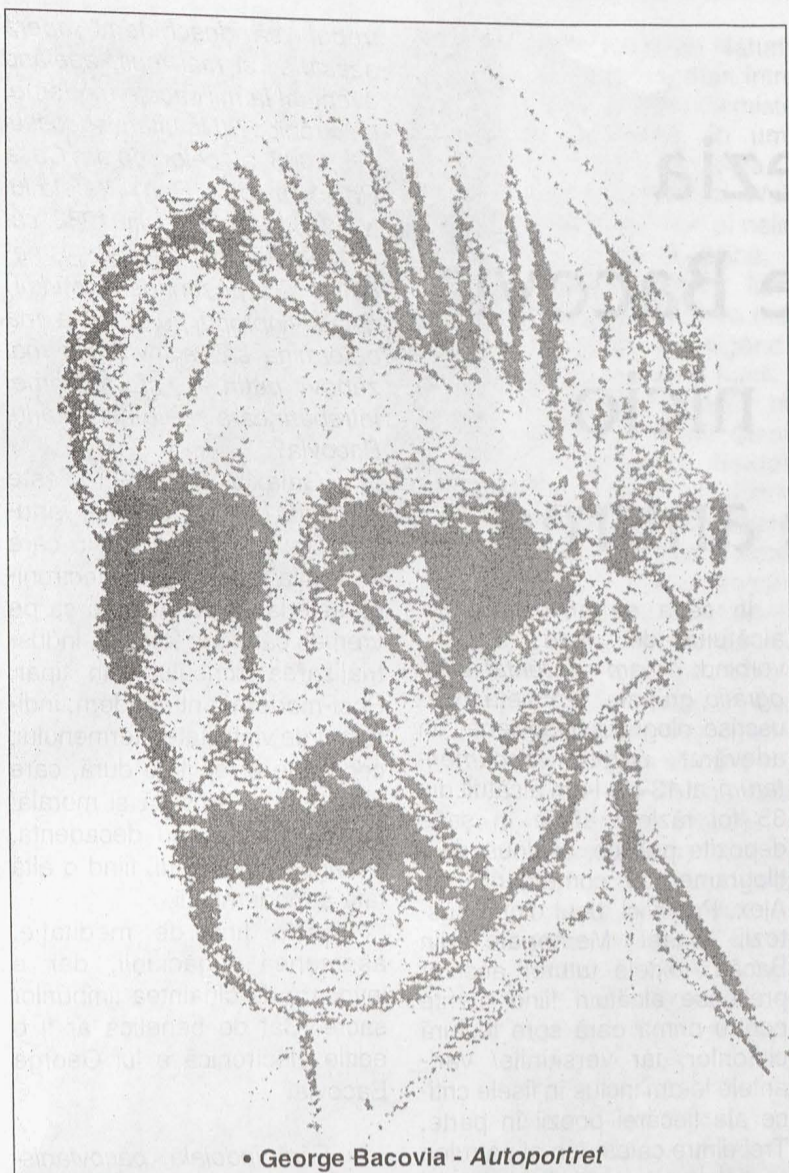
Nu-ți mai pot cânta
Romanțe,
Toate tac în jurul meu,
Fals se duce cursul vieții
Negăsind un cântec nou.
Agent secret mi-a fost iubirea
Dar nu știu când s-a demascată,
Nu-ți mai pot cânta
Romanțe
Și, desigur, te-am uitat.

13. Spleen

Variații...
Arhitecturi,
Călătorii,
Tăceri.
Muzica calmează
Un suflet trist,
Devenit pretențios.
Varietăți...
Renumit,
Dintre'o operă de artă
Teorii noi și vechi
Tăceri, -
Se râde și din pânțele.

14. Din tren

Fugea vagonul
Înainte.
Câmpul muncii,
Câmpul lumii
Se smuceau

• George Bacovia - Autoportret

Parcă'napoi.
Ziua caldă
Și solară
Arată frumoase flori.
Noaptea,
Câte-o stea brigandă
Căuta și dispărea.
Când vagonul
Printre ziduri
Poposind,
Câmpul muncii
Și al lumii,
După ziduri
Ca și când
Ne mai fiind.

S-ar povesti
De tine'ntotdeauna.

17. Pro Arte

I
În stanțe
Efemere
Se duc
Orice plăceri...
De mai revii
Din haos,
Se-aude,-
A fost
A fost...
Plantează
Deci, un semn,
Mai nou,
Mai pozitiv.

15 Stil simplu

Se face seară
Cină
Culcare,
De-a nu mai ști nimic -
Dar, și, un vis deosebit.

16 Resemnare

Ca poet
Eu ți-aș descri
A tale mândre gesturi, -
Din al meu dor
Ar mai pieri,
Când te-aș ceti
În versuri.

Ca pictor
Eu te-aș picta, -
Mi-ai fi icoană'n viață;
Din al meu dor
Aș mai uita,
Când te-aș privi
În față.

Ca muzicant
Eu ți-aș șopti
Cu flaut
Sau cu struna;
Din al meu dor

II
Eu scriu
Și, poate,
Trădez
O criză morală,
Fără s'o știu, -
Ar obiecta
Cetitorul.
Mănânc
Ca să trăiesc,
Scriu
Să mă deștept.
Contagiul
De tristul meu moral,
Stimate cetitor,
Uită-l, -
După alte cărți.

18. Moment (A)

Când liniștea mă împresoară
Și cred că pacea mă susține
Un rai, plăcere este viața
Nu are cum a fi mai bine.

Dar vântul soartei iar întoarce
Tristețele din jurul meu,

Un iad, desgust apare viața,
Nu este cum a fi mai rău.

19. Stanță de lume

Ce de'ntristări
Spunea
Măhnirea mea...
Fantast
De vechi ruini,
Sau izolări
În parcul din oraș...
Și niciodată
Mai bogat, -
Artist sărman
Sau bețivan
Condus la braț
De polițiști,
Drept imoral
La un birou informativ.
Eram în parcul din oraș,
Medieval
Și comercial.

20. Legendă

Ce bine-a scris
Și cu talent
Un inspirat
Din secolul trecut...
Are ceva din actual.
Întâmplări,
Locuri,
Aproape ca astăzi
Ce inspirat...
Sau opera a suportat
Adaos
În cursul anilor...
Ce bine e scris
Nici de vorbit...

21. Studiu

Când căutam
Cuvinte
În dragi dicționare...
Amor
Iubire
Adorata...
Ningea
Sau florile se isprăveau...
Sburară anii...
Era și vorba,
Simpatie...

22. Cogito

Mi-am realizat
Toate profețiile
Politice.
Sunt fericit.
Frumos
Este cerul
Senin sau mânios.
Un aforism celebru
Te face să trăiești...
Nu-i mâini,
Nici azi,
Nici ieri, -
Timpul...

23. În zare

Acolo este un oraș
Proces de războaie,
De cum s-au sculat
Pân' ce se culcă.
Pentru pâine
Surplusuri,
Foarte complicat
Și cine știe cum

Și când se va sfârși.
Acolo este un oraș
Cu sunet profund.

24. Mitologie

Voi v-așteptați
La orizont,
La țări
Și mări,
Promisiuni...
Jucând nevinovat
În paradis.
Figurativi?
Sau cine-ați fi?
Apoi fugiți
Din zare'n zări
Cu chiot caraghios.

25. Libela

Încearcă vinul
Din podgorii
Ca să revie lumea...

26. Moment (B)

Cum gândul stă...
A vieții proză numai
Privind...
Pustiu parcurs
Mai mult cu gemete
De fizice dureri...
Cum au plecat
Speranțe,
Cum au plecat
Dorinți...
Ce mare om erai,
Și câte s'au demers...

27. Epodă

Iubire, trecut pasional,
Candori,
Teoremă de azi...
Aurori cu aur
Și rubin la orizont
Cu fantazii de muncă.
Zori de ziuă,
Dimineți de vară
Și aspru ger,
Iarnă...
Romantice scrisori
Și sinucideri...
Iubire, trecut pasional,
Teoremă de azi.

28. În margini

Și cum mergeam
Pe malul unei ape,
Pești se duceau la vale,
Câini răscoleau gunoaie,
Ciori se lăsau la o ruină,
Într'o tăcere de toamnă.

Astfel era apă,
Pământ și aer.
Și numai un dor, de demult,
Tresărea ca un foc
Prin lunci,
Într'un adio de toamnă.

29. Restituiri

I
Cetind ce-am publicat
Cu ani în urmă,
Admiratori
Bârfeli

Melodii alese,
Trandafiri ai copilăriei...
Socialism (acum de urmă),
Amestecul limbilor
Revoluționari,
Un progres.
Cetesc ce-am publicat
Cu ani în urmă
Melodii alese
Trandafiri ai copilăriei.

II

Să-mi cânt
Cine sânt...
Beat.
La sfârșit de leat.

Ani, ani s'au dus,
Sună cântul meu,
Ani, ani stau,
Meditex să beau.

În cazul că bând
De fără vreun rost,
Nu-i cerc vițios
Și nici vinul prost.

În de voia mea
Să mă duc așa,
Să mă aflu beat
La sfârși de leat.

30. Verset ideal

Un gând mă biruia
La nesfârșit,
O trâmbă muzicală
L-a destituit.

Și trâmba muzicală
Plecă în infinit, -
Găsește mai aproape
Un ce obișnuit.

31. Serenadă

Serenadă plângătoare...
Zi de muncă a'ncetat,
Pentru-o noapte visătoare
Serenada mi-a cântat.

Noaptea'ncet
Pe toți ne-adună
La cămine de culcat,
Pentru-o seară visătoare
Serenada mi-a cântat,
Noapte bună.

32. Verset fantast

Un infinit
Și ironii amare,
Dureri ce-au răsunat
În umbre solitare...

33. Verset slav

Să beau
Acest câștig social,
Decât mereu,
Aceași rotație
În univers.
Dacă tăcerea...
La un minut
Coboară iarăși
Nefericirea...